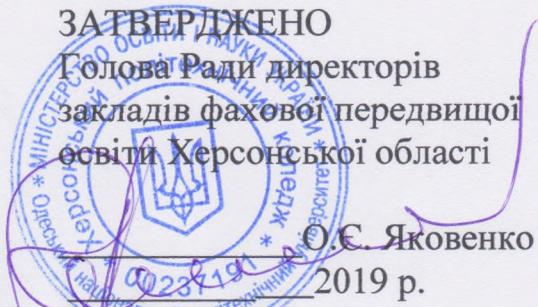

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні обласного методичного
об'єднання викладачів біології та хімії

Протокол № 17 від 26.10.2018 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОВЕДЕННЯ ІІ (ОБЛАСНОГО) ЕТАПУ
ОЛІМПІАДИ «ХІМІЯ»**

серед студентів закладів фахової передвищої освіти Херсонської області

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Організатором олімпіади з предмету «Хімія» (надалі Олімпіада) є Рада директорів закладів фахової передвищої освіти Херсонської області, обласне методичне об'єднання викладачів біології та хімії, предметно-циклова комісія фундаментальних дисциплін та адміністрація ВСП «Новокаховський коледж Таврійського державного агротехнологічного університету».

1.2. Мета проведення Олімпіади:

- стимулювання творчого самовдосконалення студентів;
- виявлення та розвиток обдарованих студентів;
- підвищення інтересу до поглиблого вивчення хімії;
- підвищення рівня викладання предмету Хімія;
- поширення і впровадження у навчально-виховному процесі сучасних прийомів і методів навчання.

2 ОРГАНІЗАЦІЯ ОЛІМПІАДИ

2.1. Олімпіада проводиться у два етапи:

I (внутрішній) етап - проводиться у закладах освіти Херсонської області. Переможець Олімпіади рекомендується для участі у II (обласному) етапі.

II (обласний) етап - проводиться у квітні поточного року на базі ВСП «Новокаховський коледж Таврійського державного агротехнологічного університету».

3 ОРГКОМІТЕТ ОЛІМПІАДИ

3.1. Оргкомітет Олімпіади формується із представників адміністрації ВСП «Новокаховський коледж Таврійського державного агротехнологічного університету», представника базового закладу освіти, голови методичного

об'єднання викладачів біології та хімії та викладачів обласного методичного об'єднання.

3.2. Очолює оргкомітет голова, який здійснює розподіл доручень між його членами та керує роботою з підготовки до проведення Олімпіади.

3.3. Функції оргкомітету:

- забезпечує реєстрацію учасників Олімпіади;

- готує документацію (бланк реєстрації учасників Олімпіади, бланк протоколу результатів Олімпіади, коди учасників); методичне (довідкові таблиці) та технічне забезпечення для проведення Олімпіади;

- здійснює кодування та розкодування робіт учасників та несе відповідальність за збереження секретності кодів;

- сприяє висвітленню результатів Олімпіади на сайті Ради директорів rada-directoriv.ks.ua.

3.4. Голова журі Олімпіади забезпечує ведення необхідної документації, в тому числі звітно – аналітичної.

3.5. Вся документація і роботи учасників II (обласного) етапу зберігаються протягом одного року в закладі освіти, що проводив Олімпіаду.

4 УМОВИ ПРОВЕДЕННЯ ОЛІМПІАДИ

4.1. Олімпіада проводиться на добровільних засадах.

4.2 Дата проведення Олімпіади оголошується не пізніше, ніж за 3 тижні до її початку.

4.3. До участі в Олімпіаді залучаються студенти першого (другого) курсу (загальноосвітня підготовка) за наявності виписки з навчального плану, які є переможцями I етапу (один студент від закладу освіти).

4.4. Учасники II етапу Олімпіади повинні мати при собі документ, що підтверджує його особу (студентський квиток або залікову книжку).

4.5. Час, відведений на проведення обласної олімпіади - 3 академічних години.

4.6. Заявки на участь в II (обласному) турі Олімпіади (Додаток 1) надсилаються за тиждень до заявленої дати Олімпіади поточного року на електронну пошту nkatk@kahovka.net

4.7. Під час виконання завдань учасникам Олімпіади забороняється спілкуватися між собою, мати при собі будь – які засоби зв’язку, пристрой зчитування, обробки, збереження та відтворення інформації, друковані та рукописні матеріали та робити позначки на своїх роботах. За дотриманням цих вимог слідкують спостерігачі.

4.8 Під час виконання завдань Олімпіади дозволяється користуватися Періодичною системою хімічних елементів Д.І. Менделеєва, таблицею розчинності основ, кислот та солей у воді, електрохімічним рядом активності металів та калькулятором для проведення розрахунків. Відповідні таблиці надаються закладом-організатором.

4.9. У разі виявлення порушення п. 4.7 спостерігачами Олімпіади, що присутні під час виконання роботи, голова журі на підставі службової записки від спостерігача приймає рішення про припинення та/або анулювання роботи учасника Олімпіади.

4.10. При виникненні питань, не пов'язаних із відповідями у роботі, учасник Олімпіади може звертатись до спостерігачів.

5 ЖУРІ ОЛІМПІАДИ

5.1. Журі формується з викладачів обласного методичного об'єднання біології та хімії в день Олімпіади шляхом відкритого жеребкування.

До членів журі обираються:

– 2 спостерігачі (представник закладу-організатору, який не є фахівцем з хімії та член МО біології та хімії);

- по 1 фахівцю для перевіркиожної розрахункової задачі;
- 1 фахівець у лічильну комісію.

5.2. До складу журі Олімпіади не можуть входити близькі особи учасників змагань.

5.3. Журі очолює голова, який обирається членами журі зі свого складу.

5.4 Функції голови журі:

- організує роботу журі щодо підготовки відповідей на питання Олімпіади;
- надає методичну допомогу членам журі під час перевірки робіт учасників змагань;
- забезпечує об'єктивність перевірки та оцінювання робіт учасників змагань;
- бере участь у роботі апеляційної комісії;
- заповнює протокол проведення Олімпіади (Додаток 2);
- оголошує попередні результати Олімпіади;
- готує подання про нагородження переможців і підписує протокол Олімпіади та звіт.

5.5. Функції членів журі:

- перевіряють та оцінюють олімпіадні роботи;
- забезпечують об'єктивність перевірки та оцінювання робіт учасників змагань;
- підписують протокол Олімпіади.

6 АПЕЛЯЦІЙНА КОМІСІЯ

6.1 Апеляційна комісія створюється на період проведення Олімпіади. До компетенції апеляційної комісії відносяться питання об'єктивного оцінювання роботи учасника Олімпіади і підготовка висновку.

6.2. Учасники Олімпіади перед початком виконання роботи публічно ознайомлюються із умовами проведення Олімпіади (п.4.7-4.10) та правилами подачі апеляції.

6.3. До складу апеляційної комісії входять голова журі, голова ОМО та член журі, які оцінювали задачу, на яку подана апеляція.

6.4. Головою апеляційної комісії є голова журі.

6.5. Учасники Олімпіади мають право ознайомитися з відповідями до завдань, які запропонувало журі до оголошення попередніх результатів.

6.6. У разі виникнення питань учасники мають право подавати заяву в письмовій формі апеляційній комісії з приводу правильності та об'єктивності оцінювання виконаних ними завдань і одержати відповідь до підбиття остаточних підсумків Олімпіади. Заява на ім'я голови апеляційної комісії подається у довільній формі після оголошення попередніх результатів протягом години. У заявлі учасник повинен зазначити причину апеляції та конкретні питання, які є предметом апеляції.

6.7 Апеляційна комісія розглядає апеляцію учасників Олімпіади, які були представлені не пізніше як через 30 хвилин після оголошення попередніх результатів.

6.8. Під час проведення апеляції в аудиторії мають бути тільки голова, члени апеляційної комісії та учасник Олімпіади.

6.9. Апеляційна комісія за наслідками розгляду апеляційних заяв щодо результатів Олімпіади може прийняти такі рішення:

– відмовити в задоволенні апеляційної заяви через недостатність підстав для зміни результату;

– задовольнити апеляційну заяву.

6.10. У разі задоволення апеляційної заяви апеляційною комісією приймається рішення про зміну кількості балів.

6.11. Рішення апеляційної комісії фіксується в протоколі засідання цієї комісії і надається для ознайомлення заявнику, а потім передається до оргкомітету.

7 ФУНКЦІЇ ОБЛАСНОГО МЕТОДИЧНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ВИКЛАДАЧІВ БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ТА ПРОВЕДЕНИІ ОЛІМПІАДИ

7.1. Члени обласного методичного об'єднання до 20 грудня поточного навчального року надсилають голові методичного об'єднання 10 задач електронному вигляді для поповнення банку олімпіадних завдань на електронну адресу nkatk@kahovka.net

Задачі в банк завдань надаються із відповідями, вказаними у квадратних дужках після умови задачі, але *без розв'язання*.

7.2 Викладачі ОМО відповідають за коректність складених завдань.

Вимоги до оформлення завдань:

- текстовий редактор Word 2003-2007;
- міжрядковий інтервал – одинарний;
- текст матеріалів-вирівнювання по ширині сторінки, Times New Roman, 12 пт, звичайний;
- для роботи використовують шаблон (Додаток 3)

7.3. Надіслані завдання розміщуються на сайті ВСП «Новокаховський коледж Таврійського державного агротехнологічного університету» <http://www.nkatk.com/> у вкладці «Викладачу» та на сайті Ради директорів ВНЗ Херсонської області rada-directoriv.ks.ua вкладка Олімпіади/корисна інформація.

7.4. Голова методичного об'єднання до 1 лютого поточного навчального року формує олімпіадні завдання за рівнями складності із наскрізною нумерацією та затверджує цей список своїм підписом та підписом секретаря МО.

7.5. Список надісланих завдань олімпіадних завдань після 1 лютого **не змінюється** (нові завдання не додаються).

7.6. Після проведення Олімпіади голова методичного об'єднання протягом тижня висвітлює результати II етапу Олімпіади «Хімія»: звіт, фотозвіт та протоколи Олімпіади, подання на ім'я голови Ради директорів закладів фахової передвищої освіти Херсонської області про нагородження викладачів, які підготували переможця і призерів Олімпіади.

8 ПРОГРАМА ОЛІМПІАДИ

8.1. Завдання до Олімпіади формуються на основі переліку завдань, підготовлених викладачами хімії закладів фахової передвищої освіти Херсонської області та охоплюють наступні теми навчальної програми (2017) з предмету «Хімія»:

Тема 1. Теорія будови органічних сполук

Теорія будови органічних сполук. Залежність властивостей речовин від складу і хімічної будови молекул. Поняття про явище ізомерії та ізомери.

Ковалентні карбон-карбонові зв'язки у молекулах органічних сполук: простий, подвійний, потрійний. Класифікація органічних сполук.

Тема 2. Вуглеводні

Класифікація вуглеводнів.

Алкани. Загальна формула алканів, структурна ізомерія, систематична номенклатура.

Хімічні властивості алканів.

Алкени і алкіни. Загальні та молекулярні формули алкенів і алкінів, структурна ізомерія, систематична номенклатура.

Хімічні властивості етену та етину.

Арени. Бенzen: молекулярна і структурна формули, фізичні властивості. Хімічні властивості бензену.

Методи одержання алканів, етену, етину, бензену. Застосування вуглеводнів.

Тема 3. Оксигеновмісні органічні сполуки

Спирти. Поняття про характеристичну (функціональну) групу. Гідроксильна характеристична (функціональна) група. Насичені одноатомні спирти: загальна та структурні формули, ізомерія (пропанолів і бутанолів),

систематична номенклатура. Водневий зв'язок, його вплив на фізичні властивості спиртів.

Хімічні властивості насыщених одноатомних спиртів. Одержання етанолу.

Поняття про багатоатомні спирти на прикладі гліцеролу, його хімічні властивості.

Фенол: склад і будова молекули, фізичні та хімічні властивості.

Альдегіди. Склад, будова молекул альдегідів. Альдегідна характеристична (функціональна) група. Загальна та структурні формули, систематична номенклатура і фізичні властивості альдегідів.

Хімічні властивості етаналю, його одержання.

Карбонові кислоти, їх поширення в природі та класифікація. Карбоксильна характеристична (функціональна) група. Склад, будова молекул насыщених одноосновних карбонових кислот, їхня загальна та структурні формули, ізомерія, систематична номенклатура і фізичні властивості.

Хімічні властивості насыщених одноосновних карбонових кислот. Одержання етанової кислоти.

8.2. Учасникам Олімпіади будуть запропоновані 5 типів розрахункових задач.

8.4. Типи розрахункових задач, які рекомендовано для складання:

- виведення молекулярної формули речовини за масовими частками елементів;

- виведення молекулярної формули речовини за загальною формулою гомологічного ряду та відносною густиною;

- виведення молекулярної формули речовини за масою, об'ємом або кількістю речовини реагентів або продуктів реакції.

- обчислення за хімічними рівняннями кількості речовини, маси або об'єму за кількістю речовини, масою або об'ємом реагенту, що містить певну частку домішок.

- ускладнені задачі.

9. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ОЛІМПІАДНИХ ЗАВДАНЬ

9.1. Для всіх учасників Олімпіади обирається лише один варіант завдань, який формується методом комп'ютерної вибірки у присутності учасників Олімпіади, їх супроводжуючих, голови методичного об'єднання викладачів біології та хімії та представника Оргкомітету.

9.2. Максимальна кількість балів в усіх завданнях однакова і становить 10 балів. Максимальна кількість балів за повністю виконане завдання 50 балів.

9.3 Критерії оцінювання кожної задачі визначаються в момент перевірки завдання членами журі.

10 ПОРЯДОК НАГОРОДЖЕННЯ УЧАСНИКІВ ОЛІМПІАДИ

10.1 Визначена за рейтингом кількість балів є підставою для присудження призових місць студентам-учасникам Олімпіади.

10.2 Переможцем II (обласного) етапу олімпіади «Хімія» вважається студент, який набрав максимальну кількість балів та *одноосібно* посів перше місце. У разі, якщо за результатами оцінювання учасниками Олімпіади набрана однакова кількість балів, то переможець визначається за найбільшою кількістю балів у найскладнішому завданні.

10.3 Призерами II (обласного) етапу олімпіади «Хімія» вважаються студенти, які за рейтингом посіли друге і третє місця. Призерів може бути декілька, за умови, що різниця між кількістю балів, набраних учасниками олімпіади, що претендують на одне місце, не перевищує 2 бали.

10.4 Усі учасники Олімпіади отримують дипломи учасників, а переможець та призери нагороджуються грамотами навчального закладу, що проводив Олімпіаду.

10.5 Викладачі, що підготували переможця та призерів Олімпіади відповідно до наказу про підсумки олімпіади за поданням голови ОМО нагороджуються грамотами Ради директорів закладів фахової передвищої освіти Херсонської області.

10.5 Заклад освіти, студент(и) якого є переможцем /призерами Олімпіади може звільнити його від складання іспиту чи заліку з предмета «Хімія» і матеріально заохотити.

11 ФІНАНСУВАННЯ ОЛІМПІАДИ

11.1. Витрати на відрядження студентів та супроводжуючих їх осіб для участі у II етапі Олімпіади здійснюються їхніми закладами.

11.2. Матеріально-технічне забезпечення II етапу Олімпіади здійснюється закладом освіти, де вона проводиться.

Методист базового закладу
фахової передвищої освіти
Херсонської області

Т. О. Литвиненко

Голова методичного об'єднання
викладачів біології та хімії
закладів фахової передвищої освіти

О.Л. Галаган

Додаток 1
до Положення про проведення
олімпіади «Хімія»

ЗАЯВКА

на участь у II (обласному) етапі олімпіади «Хімія»
серед студентів закладів фахової передвищої освіти Херсонської області

1. _____
Прізвище, ім'я, по батькові участника (повністю)
2. _____
Заклад освіти (повна назва)
_____
3. _____
Спеціальність
4. _____
Курс
5. _____
Прізвище, ім'я, по батькові викладача, що підготував участника (повністю)
6. _____
Прізвище, ім'я, по батькові викладача, що супроводжує участника (повністю), контактний телефон

Рішенням оргкомітету І етапу
студент(ка) _____,

який(яка) у І етапі олімпіади посів(ла) I місце, рекомендується до участі у II етапі олімпіади «Хімія».

Голова оргкомітету І етапу _____
(Підпис) _____ (Прізвище, ім'я по батькові)

Керівник закладу освіти _____
(Підпис) _____ (Прізвище, ім'я по батькові)

Підпис участника Олімпіади _____

Дата заповнення _____

Додаток 2
до Положення про проведення
олімпіади «Хімія»

Відокремлений структурний підрозділ «Новокаховський коледж Таврійського державного агротехнологічного університету»
Міністерство освіти і науки України

ПРОТОКОЛ
проведення ІІ (обласного) етапу олімпіади «Хімія»
серед студентів закладів фахової передвищої освіти Херсонської області « » квітня 2019 року

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові учасника	Назва закладу освіти	Шифр	Результати				Всьо- -го	Міс- це
				1 балів	2 балів	3 балів	4 балів		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	13
1									
2									

Голова журі:

Підпис
Підпис

Члени журі:

Підпис
Підпис